

негативне ставлення до працівників чи порушення законодавства з охорони праці, а тому посилюється і соціальна відповідальність бізнесу.

Отже, *π*-менеджмент – це менеджмент майбутнього, але не далекого, а найближчого. Саме найкращі компанії задаватимуть ритм усьому бізнесу. Світ стає все тіснішим, а тому необхідно відповідати новим тенденціями. Ті, хто не зможе адаптуватись до нових ринкових умов ведення бізнесу, залишаться далеко позаду. Саме працівники компанії створюють її найбільшу цінність, від них залежить і корпоративна культура, і позитивний імідж, і прибутковість компанії, і вміння вчасно виявити кризи та швидко приймати управлінські рішення щодо диференціації або адаптації бізнесу в жорстких конкурентних умовах.

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВИХ ЗМІН

***В. В. Івчук**, магістрантка спеціальності Менеджмент і адміністрування, група МАМ-51*

***О. В. Лозова**, науковий керівник, к. е. н., доцент кафедри менеджменту*

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Зі стрімким розвитком ринкових відносин зростає і невизначеність зовнішнього середовища будь-якого підприємства. Невизначеність майбутнього соціально-економічного середовища змушує підприємців приймати на себе ризики від його управлінських рішень.

Відсутність повної інформації, існування протидіючих тенденцій, елементи випадковості та інші нові економічні умови господарювання обумовлюють важку прогнозованість процесу управління, оскільки більшість управлінських рішень підприємства приймається в умовах ризику [1].

З огляду на вищезазначене слід зауважити, що ризики є невід'ємним складником діяльності будь-якого суб'єкта господарювання. Так, вітчизняний науковець А. В. Шегда визначає ризики як імовірність загрози втрати підприємством частини своїх ресурсів, недоодержання доходів чи поява додаткових витрат у результаті здійснення певної виробничої і фінансової діяльності [2].

Ризики мають опинитися в центрі уваги власників підприємств. Саме вони найбільше зацікавлені в тому, щоб було виявлено всі ризики, розроблено та виконано програму управління ризиками. Логіка тут проста і зрозуміла: чим краще управління ризиками, тим вища ефективність бізнесу, а відповідно зростає (за інших рівних умов) багатство власників компанії. Зв'язок прибутковості бізнесу, його ризиків і ринкової вартості компанії добре розуміють лідери світового бізнесу, які масштабно впроваджують ризик-менеджмент у рамках усього підприємства [3].

Управління ризиками – це досить складний процес, який потребує системності та охоплює комплекс заходів, спрямованих на підвищення результативності діяльності підприємства та мінімізацію можливих збитків у процесі здійснення його діяльності.

Ефективність управління ризиками на підприємстві залежить від вчасної та достовірної інформації, наданої відділами організації та за межами підприємства. Якісно налагоджена внутрішня та зовнішня комунікація також впливають на ступінь ефективності управління ризиками. Обмін інформацією має відбуватись одночасно як по горизонтальних, так і по вертикальних рівнях. Від цього часто залежить ступінь інформованості працівників про ситуацію на підприємстві та про кількість пліток, які виникнуть у разі відсутності або неповної інформації з того чи іншого питання.

На сьогодні інформаційні потоки можливо вчасно та якісно розподіляти за допомогою інтернет-ресурсів.

Головними індикаторами фінансових ризиків на підприємстві є показники фінансово-господарського стану, але досить часто ризики на стільки не очікуванні, що спрогнозувати їх досить важко, наприклад, стихійне лихо, світова фінансово-економічна криза або пандемія. До таких ризиків важко заздалегідь підготуватись, але підприємство може розвивати свою стійкість до непередбачуваних ситуацій. Керівництву підприємства ще на етапі формування колективу варто потурбуватися про те, щоб обрати не тільки найкращих спеціалістів своєї справи, а й тих, хто досить легко може адаптуватись до нових змін, хто має досить низький поріг опору змінам, хто вміє приймати рішення, а найголовніше – відповідати за них.

Отже, в умовах ринкових змін та досить жорсткої конкуренції підприємству необхідно при розбудові системи управ-

ління ризиками забезпечити її комплексність та системність. Необхідно розуміти, що лише відділом з управління ризиками не можна сформувати ефективну систему управління ризиками, долучити кожного працівника до розбудови та функціонування даної системи. Кожен працівник має нести відповідальність за ризики на своєму рівні ієрархії.

Список використаних інформаційних джерел

1. Карпунцов М. В. Ризикостійкість підприємства / Карпунцов М. В. // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – С. 71–76.
2. Ризики в підприємстві: оцінювання та управління : навч. посіб. / А. В. Шегда, М. В. Голованенко ; за ред. А. В. Шегди. – Київ : Знання, 2008. – 271 с.
3. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. / Старостіна А. О., Кравченко В. А. – Київ : ІВЦ «Вид-во “Політехніка”», 2004. – 200 с.

УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

***І. А. Масляник**, магістрантка спеціальності Менеджмент і адміністрування, група МАМ-51*

***О. В. Лозова**, науковий керівник, к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту*

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

В умовах жорсткої конкурентної ринкової економіки підприємства намагаються максимально ефективно використати свої фінансово-економічні ресурси, при цьому часто нівелюючи питанням соціального розвитку. Сьогодні всі дослідження пов'язані з управлінням соціального розвитку підприємства носять не систематичний та не комплексний характер. Так, немає єдиного погляду науковців навіть на саме визначення поняття «соціальний розвиток підприємства». Найбільш повно, на нашу думку, розкриває зміст цієї дефініції визначення Р. Акоффа [1], в якому наголошується на необхідності набуття потенціалу для поліпшення якості і рівня життя персоналу підприємства. Слід погодитись із науковою позицією М. Боровик [2], яка зазначає, що формування системи показників соціального розвитку підприємства є однією з функцій управління і містить аналіз соціального середовища підприємства, ефектив-